

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران، میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصیری، پلاک ۲۲ • تلفن:۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • شماره: ۸۸۹۲۵۶۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شترق

شنبه ۱۲ آبان ۱۴۰۳ • ۲۹ ربیع‌الثانی ۱۴۴۶ • ۲ نوامبر ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۹۶۴ • ۱۲ صفحه

اذان ظهرتهران ۱۱:۴۸ • اذان مغرب ۱۷:۲۷ • اذان صبح فردا ۵:۰۳ • طلوع آفتاب ۶:۲۹

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

اندوه‌خوانی

محدودیت دیگری برای زنان

به نظر می‌رسد وضع قوانین جدید برای طالبان تبدیل به سرگرمی شده است. آتان مدام مشغول حذف هرچیزی غیر از مردان هستند.

زنان از خواندن قرآن محروم شدند

یورنیوز اعلام کرده است یکی از وزرای طالبان از تصمیم جدیدی برای زنان خبر داده است. خالد حنفی، سرپرست وزارت امر به معروف و نهی از منکر حکومت طالبان، اعلام کرد از این پس زنان افغانستانی از خواندن نماز یا تلاوت آیات قرآن با صدای بلند، حتی در حضور زنان دیگر منع شده‌اند. او گفت: «برای زنان قرانت آیات قرآن یا تلاوت در مقابل یک زن بالغ دیگر حرام است. حتی گفتن تکبیر (الله‌اکبر) نیز ممنوع بوده و مجاز نیست.»

حنفی همچنین ادامه داد که حتی گفتن عبارات کلیدی اسلام مانند «سبحان‌الله» جایز نیست. این محدودیت به سایر قوانینی که منجر به حذف زنان از حضور اجتماعی می‌شده اضافه شده است. پیش از این، قوانین و محدودیت‌هایی همچون منع صحبت‌کردن زنان با صدای بلند و نشان‌دادن چهره زنان در ملا عام از سوی طالبان مصوب شده بود.

البته در این چند روز هیچ‌یک از مقامات معاونت و وزارتخانه برای اظهارنظر دراین‌باره در دسترس نبودند تا رسانه‌هایی که در افغانستان حضور دارند بتوانند در این زمینه اطلاعات بیشتری کسب کنند. به همین دلیل این سؤال مطرح است که آیا این محدودیت‌به‌طور رسمی به قوانین اخلاقی اضافه خواهد شد یا خیر؟

طالبان و حذف تصویر

دستور عجیب طالبان در حذف تصاویر موجودات زنده از برنامه‌های تلویزیون، بسیاری را شگفت‌زده کرده است. طبق دستور جدید طالبان، همه برنامه‌های تلویزیونی باید صوتی شوند.

این دستور اگر اتفاق بیفتد، افغانستان تنها کشور مسلمان است که چنین محدودیتی را برقرار کرده است. در دوره قبلی حضور طالبان در افغانستان از سال ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۱، تلویزیون ممنوع بود. وزارت امر به معروف و نهی از منکر طالبان مسئولیت اجراکردن این قانون را برعهده دارد. دو هفته پیش، سیفالاسلام خبیر، سخنگوی این وزارتخانه، گفته بود ممنوعیت تصاویر موجودات زنده «به تمام افغانستان مربوط می‌شود… و به‌تدریج اجرا خواهد شد.»

از آن زمان، در چندین رویداد که توسط مقامات طالبان برگزار شده است و همچنین در برخی رویدادهای خصوصی، طالبان به‌طور صریح عکاسی و فیلم‌برداری را منع کرده‌اند.

البته گفته شده برخی از مقامات طالبان با این تصمیم مخالف هستند، اما مجریان این قانون تأکید کرده‌اند: «تک‌تک مواد این قانون براساس مبانی اسلام تعیین شده و همه موظف به اجرای آن هستند.»

برخی با وجود تمام محدودیت‌هایی که در این سه سال حضور طالبان بر عرصه رسانه ایجاد شده است، اندکی امیدوارند.

در صورتی که این اتفاق رخ دهد، بسیاری از عکاسان و تصویربرداران بی‌گاز می‌شوند. این محدودیت البته برای رسانه‌های خارجی نیز در نظر گرفته شده؛ به‌طوری‌که به خبرنگاران خبرگزاری فرانسه نیز درباره عکس‌برداری و فیلم‌برداری از موجودات زنده هشدار داده شده است.

محدودیت‌ها بر رسانه‌ها و برنامه‌های خبری در ابتدا با حذف زنان، ماسک‌زدن و پوشاندن صورت مجریان و… آغاز شد. دو ماه پیشتر است که پخش برنامه خبری تلویزیون ملی افغانستان در قندهار متوقف شده است. از دو هفته پیش نیز پخش تصاویر موجودات زنده را متوقف کرده و به‌جای آن لوگو یا منظری با صدای ضبط‌شده را نمایش داده‌اند.

ایس رویکرد درحالی رخ می‌دهد که بسیاری به پارادوکس رفتاری مقامات این کشور اشاره می‌کنند. بیشتر اعضای طالبان موبایل‌های پیشرفته‌ای در دست دارند و از رسانه‌های سمعی و بصری برای ارتباط و ترویج افکار مهجور خودشان استفاده می‌کنند.
باین‌حال، محدودیت‌های آنها با شدت اجرایی می‌شود؛ به‌طوری‌که چنین تصمیماتی که درحال اجراست، با تأخیر به گوش مردم جهان می‌رسد.

از آخرین باری که سیدمحمد خاتمی توانسته از تهران خارج شود، مدت زیادی می‌گذرد.

اما حالا تصاویر گشت‌وگذار او در بافت قدیمی شهر یزد از تنها کانال رسمی رسانه‌ای او منتشر شده است. او در خیابان‌های بافت تاریخی شهر یزد با همراهی جمعی گشت‌وگذار می‌کند، با مغازه‌داران خوش‌ویش می‌کند، به توضیحاتی درباره تاریخی بودن بناها گوش می‌دهد و منتظر آماده‌شدن همان قهوه جذاب یزد می‌شود. پس از ۱۵ سال بار دیگر تصویری از حضور سیدمحمد خاتمی در شهر زادگاهش منتشر شده است. در همه این سال‌ها درنیافتیم این ممنوعیت تصویری چگونه برای رئیس‌جمهور اصلاحات صادر شده است. آن‌طورکه کریمی‌قدوسی به خبرگزاری دانشجو در سال ۱۳۹۳ گفته است: «بعد از حوادث ۸۸ و برای مهار آن اتفاقات ناگوار، مقامات جمهوری اسلامی ایران در شورای‌عالی امنیت ملی تصمیماتی را درباره سران فتنه یعنی موسوی، کروبی و خاتمی اتخاذ کردند.»

عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس آن زمان اعلام کرد طبق تصمیمات شورای‌عالی امنیت ملی، سیدمحمد خاتمی حصر خانگی نشد، ولی بقیه موارد یعنی «ممنوع‌اللبیانی، ممنوع‌التصویری و ممنوع‌الخروجی» شامل او شد. البته این سخنان پاسخی بود به تأکید رئیس‌جمهور وقت ایران –حسن روحانی– مبنی‌بر نبود مصوبه شورای‌عالی امنیت ملی یا دبیرخانه آن درباره ممنوع‌التصویری محمد خاتمی. حسن روحانی در نشست مطبوعاتی با خبرنگاران اعلام‌کرد شورای‌عالی امنیت ملی مصوبه‌ای درباره ممنوع‌التصویری محمد خاتمی نداشته است. حسن روحانی به سخانش با علی شمخانی، دبیر وقت شورای‌عالی

برداشت گل زعفران در مزرعه‌های روستای کوهستانی وامنان آزادشهر به‌عنوان قطب تولید این گیاه دارویی آغاز شده است. زعفران گیاه علفی و چندساله از تیره زنبق‌سانان است که در صنایع غذایی، شیرینی‌پزی، داروسازی و دیگر صنایع مصرف می‌شود. عکس: محمد عطایی، ایرنا

گشت‌وگذار خاتمی در یزد

امنیت ملی، استناد کرده بود. طبق این سخنان، دبیرخانه این شورا دراین‌باره مصوبه‌ای نداشته و اگر هم چنین مصوبه‌ای داشت، «غیرقانونی بود». او گفته بود: «شورای امنیت ملی هیچ مصوبه‌ای درخصوص ممنوع‌التصویری یا ممنوع‌الخبری نداشته و این دروغ است و هرکسی که این مطلب را انتساب داده، باید مجازات شود.»

پس از آن در ۱۷ اسفند ۱۳۹۴، سخنگوی قوه قضائیه در اظهاراتی گفت: «این تصمیم براساس مصوبه شورای امنیت ملی است». سخنگوی قوه قضائیه گفت: «شورای امنیت ملی کلباتی تعیین کرد و دبیرخانه تعیین مصادیق کرد. این دستور دبیرخانه نیست، بلکه دستور دادستان است و منشأ آن تصمیم دبیرخانه تعیین مصادیق چگونگی گرفته‌شدن این تصمیم، سخنگوی قوه قضائیه در بیان توضیح داد: «دادستان حکم صادر نمی‌کند ولی دستور قضائی صادر می‌کند. بسیاری از کسانی که مرتکب جرم می‌شوند، دادستان می‌تواند دستور قضائی صادر کند تا زمانی که خلاف آن ثابت نشده یا لغو نشده باشد و تا زمانی که دستور قضائی به قوت خود باقی بماند، لازم‌الاطاعه برای همگان است و اگر تخلفی کند، طبق قانون برخورد می‌شود.» در همه این سال‌ها شاهد بودیم که سیدمحمد خاتمی، رئیس دولت اصلاحات، از رسانه‌ها و محافل تصمیم‌گیری و جلسات رسمی مسئولان حذف شده است. آخر هم معلوم نشد چگونه این تصمیم گرفته شده است.

الان هم نمی‌دانیم این آغاز پایان محدودیت‌های اوست یا فقط یک سفر خانوادگی و تفریحی!

شبکه خوانی

فرض کن جنگ جای دیگری است

و فکر و اندیشه است. شروین حاجی‌پور، همراه شعر، آهنگ، تنظیم، اجرا و خوانندگی یک قطعه را خودش برعهده می‌گیرد و همین باعث یکدستی و یکپارچگی آهنگی می‌شود که می‌خواند. در مستندی که برای او ساخته‌اند، می‌گوید از همان سنین کودکی اجرای موسیقی حوصله‌اش را سر می‌برده و به آهنگ‌سازی علاقه داشته است. علاوه‌براین، او آتاراش را با شکل‌وشمایی می‌خواند که مخاطب جوان بتواند از آن بهره بگیرد.

اما این بار خواندن ترانه «فرض‌کن» سبب شده فرصتی باشد برای مرور آنچه شروین حاجی‌پور در این دو سال انجام داده است. محافل هنری درباره قطعه جدید این خواننده هنوز اظهارنظر نکرده‌اند، اما در شبکه‌های اجتماعی نظرات متعددی درباره آن داده شده است؛ نظراتی که گاه با یکدیگر ۱۸۰ درجه فرق دارد. به نظر می‌رسد قطعه «فرض‌کن» قرار است نقش بدل قطعه «برای» را ایفا کند و هرآنچه نمی‌توان درباره آن گفته شود، بر دوش این یکی قرار داد.

«فرض‌کن»: یکی از کاربران نوشته است: «اثر جدید این خواننده نیز ضدجنگ به معنای جهانی نیست، بلکه «ضدجنگ» فقط برای حفظ جان خود و اطرافیان است. زبان ترانه این بار هم از نهایت انفعال رنج می‌برد.» اما تعداد زیادی معتقدند یزگی «شروین» این است که با ساده‌ترین کلمات دردواندوه را هم‌زمان منتقل می‌کند. درعین‌حال، تلفیقی از حس‌وحال

تاریخ‌خوانی

خانه‌ای که موزه نمی‌شود

۱۵ مهرماه بود که رئیس شورای شهر تهران از خرید خانه شهید رئیسی و تبدیل آن به موزه خبر داد. او اعلام کرد این موضوع به کمیسیون تخصصی شورا ارجاع داده شده و پس از بررسی، به صحن شورا خواهد آمد. این خبر خیلیی زود با‌تازاب گسترده‌ای داشت؛ به‌طوری‌که در شبکه‌های اجتماعی اخبار عجیبی عنوان شد از جمله اختصاص بودجه ۵۰۰ میلیارد تومانی برای این پروژه. هفته بعد، یعنی ۲۱ مهر در جلسه شورای شهر، چمران مجدد درباره آخرین وضعیت خرید منزل شهید رئیسی و تبدیل آن به موزه و اینکه آیا خانواده شهید رئیسی با این اقدام موافق هستند یا خیر، توضیحاتی ارائه داد و گفت: «باید به این نکته اشاره کنم که هم‌اکنون خانواده شهید رئیسی در این منزل سکونت دارند و بنده نیز زنده نگه داشته شود.»

رئیس انجمن تجارت الکترونیک تهران به ایلنا گفت: «براساس آخرین بررسی‌ها، حدود ۸۳ درصد از کاربران اینترنتی کشور از فیلترشکن استفاده می‌کنند. با در نظر گرفتن تعداد کاربرهای اینترنت کشور، گردش مالی بازار خریدوفروش ابزارهای فیلترشکن سالانه بیش از پنج هزار میلیارد تومان برآورد شده است. با حذف فیلترینگ این هزینه به چرخه اقتصاد دیجیتال و سبد خنوار برمی‌گردد.»

مردم تکیه کرد و آن را بدل به نوعی «نگاه جمعی افراد» کرد. قطعه‌ای که هم یادآور آن روزهاست و از دل روزهایی که سپری کردیم آمده است و بسیاری آن را بیانیه‌ای درباره عشق به زندگی و زیست‌متمدانه دانسته‌اند و صدای مردمی که نه‌تنها کرامت انسانی خودشان را مهم می‌دانند، بلکه درباره ارزش‌های مترقی دغدغه دارند؛ دغدغه‌هایی مثل حفظ محیط زیست و حقوق حیوانات، حق حریم شخصی، حق آزادی‌های فردی و اجتماعی، حقوق زنان، حقوق کودکان کار، در رفاه، حق سلامت و حق فراغت و تفریح. خودش هم می‌گوید: «شما یک مشکل و دردی در زندگی دارید و تصور کنید که می‌توانید از این درد روی کاغذ، روی پیانو و ویولن یک اثر بسازید. بزرگ‌ترین دردها و مشکلات من تبدیل شدند به بهترین آهنگ‌هایم و در آینده هم خواهند شد.» شاید همه اینها در کنار هم بود که سبب شد قطعه «برای» در کمتر از سه روز بعد از انتشار در صفحه اینستاگرام او، بیش از ۴۰ میلیون بار دیده شود. حالا سؤال این است آیا می‌توان قطعه‌ای را که به عنوان «ترانه تأثیرگذار اجتماعی» در جایزه معتبر گرمی نامزد شده و جایزه گرفته، اثری منفعل و برآمده از هیجانات دانست؟

بهترین کار صبرکردن و نگاه به روندی است که این قطعه طی خواهد کرد.

اما ظهر دیروز بود که احمد علوی، رئیس کمیته گردشگری شورای شهر تهران، در گفت‌وگو با تسنیم درباره سرانجام خانه‌موزه شهید رئیسی گفت: «با توجه به شرایط خانه، بعید است بتوان این منزل را به موزه تبدیل کرد. شرایط به‌گونه‌ای نیست که این کار انجام شود و احتمالاً مکانی در تهران توسط شهرداری برای این منظور پیش‌بینی خواهد شد و این محل به عنوان موزه شهید رئیسی معرفی خواهد شد.»

اعلام شده است منزل ابراهیم رئیسی در مناطق شمالی شهر تهران است و برخی از منطقه سعادت‌آباد درباره محل زندگی او نام برده‌اند. او خود در روزهای انتخابات ۱۴۰۰ اعلام کرده بود: «منزل من ۱۴۰ متر است.»

گفت‌وگو

هر چه گذشت

کار کردن در تلویزیون سخت تر شد

۱۱ صفحه دیدم

فصل زایشگاه «زودیز» که لحن فیلم به کلی تغییر می‌کند و همه درحال دودین هستند، دوربین دوم در اختیار من بود. خوشحالم که در این فیلم با فیلم‌بردار درجه‌یک، مرتضی نجفی، کار کردم. آدم‌هایی در زندگی یا مسیر حرفه‌ای هر انسانی حضور دارند که از معاشرت با آنها لذت می‌بری. اصلا از اینکه او هست خوشحالی. از خانواده بگیر تا رفقا. با یک‌سری آدم‌ها هم کار می‌کنیم که بعضی وقت‌ها با خودمان می‌گوییم وقتی او هست اصلا همه چیز بهتر می‌شود. مرتضی نجفی دقیقا از همان آدم‌هاست. خوش‌اخلاق، مهربان، همراه، باحوصله، درجه‌یک و کاربلد و باسلیقه است. خدا تو را حفظ کند مرتضی نجفی عزیز. خدا را شکر که سر این کار همه آدم‌ها ماه و درجه یک بودند.

❗ همیشه حواشی همراه زندگی شما بوده و به‌نظم بازگشت دوباره به کارگردانی و سینما بعد از مدت‌ها این حواشی را بیشتر هم کرد. از طرفی می‌دانم اساسا نظر منتقدان در کار شما بی‌تأثیر است. نقدهایی که امروز درباره «زودیز» می‌خوانید، تا چه حد اهمیت دارد و به آن توجه می‌کنید؟

یکی از دلایلی که باعث می‌شود آدم‌ها از دست من حرص بخورند، همین است که خیلی توجه نمی‌کنم. تو اگر به من غر بزنی و نقد بکنی و من بگویم بله، درست می‌گویند و ببخشید. من در معرض نقد تو قرار می‌گیرم و این تو را خوشحال می‌کند. ولی وقتی که تو نقد می‌کنی و من توجه نمی‌کنم و بعد با یک ژست اینکه چقدر من خوشحالم و کیف می‌کنم مقابلت قرار می‌گیرم، تو را خشمگین می‌کند.

نظر منتقدان و کسانی را که متخصص این حوزه هستند، درباره خودم می‌خوانم. من ۱۳ سال است که ترابی می‌کنم و پیش روان‌کاو می‌روم. وقتی این‌همه سال به موضوع روان‌کاوی اهمیت می‌دهم، خودبه‌خود یاد گرفته‌ام یک چیزهایی از روان آدم‌ها از کجا نشئت می‌گیرد. معنی جملاتی از تفکر است یا از یک جای دیگر. من اینها را متوجه می‌شوم. بعد ۵۳ساله‌ام. با اینکه هنوز دیوانگی‌های خودم را دارم. بچه‌ها گاهی به شوخی می‌گویند تو کودک بیرون داری، از کودک درون گذشته است. وقتی با منتقدان حرف می‌زنم، درنهایت به تحلیل خودم درباره آنها می‌رسم.

بسیاری از من دلخورد که چرا این قدر به تو خوش می‌گذرد؟ این تو چرا پول درمی‌آوری؟ چرا برنامه می‌سازی؟ من این‌طور فکر نمی‌کنم. ولی آنها چنین تصویری از من دارند. عنوان فیلم «نگار» برای من خیلی مهم بود؛ دیده‌نشدن، دختری که دیده نمی‌شود و اعتراض می‌کند. تا مرزی می‌رود که تبدیل می‌شود به یک خشم بیرونی. این اتفاق در جامعه هم رخ می‌دهد. این قدر مردم و جوان‌های ما دیده نمی‌شوند که به کف خیابان می‌آیند و سیستم امنیتی وسط می‌آید.

به اینکه چه ابجدی پیدا می‌کند، کاری ندارم. موضوع و آنالیز ماجرا این است که من را بین. به من احترام بگذار. به من توجه کن. من حرف برای گفتن دارم، گوش کن. این‌قدر این اتفاق نمی‌افتد و این‌قدر مدام از بالا یک چیزهایی گفته می‌شود که آدم‌ها احساس می‌کنند وای دلم می‌خواهد الان با لگد بزنم همه چیز را خراب کنم. وقتی یک منتقد به سینما علاقه دارد، شروع می‌کند به آنالیز و تحلیل‌کردن و تئوری خواندن. به جهان سینما راه پیدا می‌کند. من اساسا جهانم را از خودم شروع می‌کنم. شاید از دید برخی غلط باشد. نقد فنی و کارشناسانه می‌تواند آموزنده باشد. ولی همان‌طورکه گفتم، در میحی مثل سینما درصد زیادی از کار واقعا عملی است. فیلم‌سازی را نمی‌شناسم یا نشنیده‌ام که با نقد منتقدان، سینما را یاد گرفته باشد. منظوم از این جمله این نیست که در سینما نیاز به سواد تئوریک نیست، که حتما هست و فرق فیلم‌سازی که ادبیات، موسیقی، نقاشی و ابزار سینما را نمی‌شناسد، با فیلم‌سازی که با این موارد آشنایی دارد و ارتباط روزانه برقرار می‌کند، در عمل بسیار مشهود است. از منتقدانی که از وازه‌ها و قیده‌های مطلق استفاده می‌کنند و خشمگین و دلخور راجحبه آثار دیگران حرف می‌زنند، همیشه فاصله گرفته‌ام، چون خشم آنها به‌نظم از جای دیگری تغذیه می‌شود و من مسئول شنیدن آنها در بنادر و کمربات استان هرمزگان متروکه شده‌اند.

۸۴ میلیارد تومان

رئیس کل دادگستری هرمزگان از برگزاری مزایده ۸۴ میلیارد تومانی جای دیش با دستور قضائی خیر داده است. طبق گفته این مسئول قضائی و به گزارش ایسنا، با دستور قضائی حراج حضوری ۸۹ ردیف جای در درجه‌های مختلف به ارزش پایه ۸۴۵ میلیارد و ۳۷۹ میلیون و ۹۶۰ هزار ریال برگزار می‌شود. بیش از ۵۰۰ کانتینر جای دیش موجود در بنادر و کمربات استان هرمزگان متروکه شده‌اند.

۸۳ درصد

رئیس انجمن تجارت الکترونیک تهران به ایلنا گفت: «براساس آخرین بررسی‌ها، حدود ۸۳ درصد از کاربران اینترنتی کشور از فیلترشکن استفاده می‌کنند. با در نظر گرفتن تعداد کاربرهای اینترنت کشور، گردش مالی بازار خریدوفروش ابزارهای فیلترشکن سالانه بیش از پنج هزار میلیارد تومان برآورد شده است. با حذف فیلترینگ این هزینه به چرخه اقتصاد دیجیتال و سبد خنوار برمی‌گردد.»

۳۵ سال

مارگارت اتوود، نویسنده سرشناس کانادایی، درباره استفاده از ابزار هوش مصنوعی در نویسندگی گفت: «من خیلی مسن‌تر از آن هستم که بابت این چیزها نگران شوم، اما اگر ۳۰ساله بودم، نگران می‌شدم. اگر یک طراح گرافیک بودم حتما نگران بودم. باید بگویم که تا اینجا، هوش مصنوعی شاعر بسیار افترضاح و واقعا بدی است؛ حتی داستان‌نویس خوبی هم نیست.»